

XX Konferencja Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego — POLSTIM 2009

Rytm koło Starego Sącza 22–25 kwietnia 2009 roku

Jubileuszową XX Konferencję Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (PTK), którą wzorem innych, stałych dużych konferencji próbujemy nazywać w sposób łatwiejszy do zapamiętania i wymówienia „jednym tchem” — POLSTIM 2009, zorganizowano i tym razem w Rytrze koło Starego Sącza, w Hotelu „Perła Południa”, z powodu wielu zalet tego miejsca, spośród których niebagatelną rolę odgrywa zaangażowanie całego personelu. W tym roku konferencja odbyła się w oprawie gwałtownie budzącej się wiosny, w której widokom płatów śniegu na zboczach gór towarzyszyły kwitnące magnolie oraz wszystkie od-cienie wczesnej, świeżej zieleni parku hotelowego i wzgórz otaczających Rytm.

Także w tym roku atrakcją krajoznawczą konferencji stał się spływ Popradem, dla którego miazdząca konkurencję stanowił kurs programowania kardiowerterów-defibrylatorów (ICD, *implantable cardioverter-defibrillator*), wybrany przez kilkakrotnie większą liczbę uczestników.

Głównymi organizatorami konferencji byli: dr Krupa — Ordynator Oddziału Kardiologii Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie, wraz z zespołem pracowników Oddziału Kardiologii — oraz Zarząd Sekcji Rytmu Serca PTK w osobach: prof. Kutarskiego (Lublin), dr Małeckiej (Kaków) i dr. Chudzika (Łódź).

Na spotkanie przybyło niemal 500 osób, w tym prawie 350 uczestników z ośrodków kardiologicznych z całego kraju, aż 87 wykładowców oraz ponad 50 przedstawicieli firm sprzętowych i farmaceutycznych. Konferencji ponownie towarzyszyła (wspólna organizacja) IV Konferencja Szkoleniowa Sekcji Pielęgniarstwa i Techniki Medycznej PTK — „Elektroterapia Serca”. W tym 4-dniowym spotkaniu sesje dydaktyczne i naukowe odbywały się jednocześnie w 4 salach wykładowych.

Do prezentacji ustnej zakwalifikowano 47 streszczeń prac oryginalnych, a na ich przedstawienie przeznaczono 9 sesji abstraktowych. Nie planowano (celowo) prezentacji (ani sesji) plakatowych. Spośród

9 sesji abstraktowych 4 poświęcono ablacjom zaburzeń rytmu, 4 — stymulacji serca, terapii resynchronizującej i problematyce leczenia za pomocą ICD, a 1 — elektrokardiologii, głównie nieinwazyjnej.

Program Konferencji był bardzo obfity, na granicy przeładowania. Stałej stymulacji serca, stymulacji resynchronizującej i ICD poświęcono 5 sesji referatowych:

- Optymalizacja CRT. Wady i zalety poszczególnych metod;
- Problemy ICD-CRT;
- Kontrowersje w terapii ICD;
- Alternatywne sposoby desynchronizacji komorowej i poprawy funkcji niewydolnego serca;
- Chory z ICD — kontrowersje i problemy szczególne.

Dwie nocne sesje szkoleniowe w tradycyjnej konwencji „kina nocnego” poświęcono powikłaniom stymulacji, z dokładniejszym ujęciem zagadnienia tak zwanego odelektrodowego zapalenia wsierdza (*lead dependent endocarditis*) oraz wskazań, aspektów technicznych i organizacyjnych usuwania wrosniętych elektrod wewnątrzsercowych:

- Infekcyjne powikłania stymulacji/ICD;
- Nieinfekcyjne powikłania stymulacji/ICD — usuwanie elektrod.

Ze względu na rangę zagadnienia, mimo późnej pory, ostatnie wymienione sesje wzbudziły za-służenie duże zainteresowanie.

Uzupełnieniem sesji referatowych był wspomniany już 3,5-godzinny kurs programowania ICD, który rozpoczął konferencję.

Chwilami tematyka wydawała się zdominowana przez zagadnienia elektrofizjologii i ablacji zaburzeń rytmu serca, gdyż temu zagadnieniu poświęcono 7 sesji szkoleniowych:

- Ablacja w komorowych zaburzeniach rytmu: maksimum skuteczności, minimum powikłań;
- Ablacja w migotaniu przedsionków;
- Krioablacja;
- Arytmie u pacjentów z kardiomiopatią oraz wadami wrodzonymi serca;

— *Progress in electrotherapy — lectures of invited speakers* (sesja firmy SJM);

— Dylematy ablacyjne;

— Rola dysfunkcji wegetatywnego układu nerwowego w patofizjologii zaburzeń rytmu serca.

Pierwsze wrażenie zyskuje potwierdzenie, jeżeli się uwzględni jeszcze zaprezentowanie 2-godzinnego nagrania z (ciekawych) zabiegów ablacji wykonywanych w Klinicznym Oddziale Elektrokardiologii Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. Jana Pawła II oraz 2 sesje w konwencji „kina nocnego”, również poświęcone interesującym ablacjom.

Odbyło się 5 sesji szkoleniowych dotyczących innych, bardziej ogólnych bądź mieszanych zagadnień:

— Nowe badania kliniczne w arytmologii i elektroterapii (sesja pod auspicjami EHRA);

— Ciekawe przypadki;

— Migotanie przedsionków — debata;

— Rejestry elektroterapii: światowe i nasze (POLKARD);

— Elektrokardiologia sportowa.

Do tej grupy sesji należy zaliczyć tradycyjną podczas naszych spotkań Sesję Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny PTK: „Napadowe migotanie przedsionków — wybrane czynniki ryzyka”. Uzupełnienie tej grupy tematycznej stanowiła sesja firmy Medtronic: „Wszczepialne rejestry arytmii — rosnące potrzeby zastosowań klinicznych” oraz sesja sponsorska: „Postępy w farmakoterapii i diagnostyce zaburzeń rytmu i niewydolności serca”. Nie zabrakło również sesji „firmowych” pozostałych głównych sponsorów konferencji (Biotronik oraz St. Jude Medical), których celem nie była prezentacja produkowanego sprzętu, lecz szkolenie z zagadnień elektroterapii (ICD, ablacja arytmii komorowych).

Patrząc na programy ostatnich dwóch konferencji Sekcji Rytmu Serca PTK, daje się zauważyć, że na stałe weszły do nich osobne sesje poświęcone późnym powikłaniom stymulacji, zagadnienia elektrokardiologii sportowej — w aspekcie możliwości uprawiania sportu przez osoby po zabiegach z zakresu elektroterapii (po ablacjach, z wszczepionymi stymulatorami bądź defibrylatorami), autorska sesja Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny PTK oraz sesja zatytułowana. „Ciekawe przypadki”, które uzupełniają tradycyjne już sesje typu: „Postępy//alternatywne sposoby stymulacji serca”, „Problemy terapii ICD”, „Zagadnienia terapii resynchronizującej”, „Postępy i nowe techniki w ablacji zaburzeń rytmu”, „Kontrowersje dotyczące postępowania w...”, „Debata (*pro & contra*) dotycząca opcji postępowania w...”.

W tym roku odbyło się kolejne Walne Zebranie Członków Sekcji Rytmu Serca PTK, połączone z wyborem nowych władz Sekcji. Podczas zebrania, oprócz typowych sprawozdań z działalności Zarządu, uroczyście wręczono zaświadczenia o przyznaniu akredytacji ośrodkom elektroterapii (wymagane będzie jeszcze zatwierdzenie ich przez Zarząd PTK), a także zaświadczenia o ukończeniu szkolenia z zakresu elektroterapii finansowanego przez POLKARD („III edycja szkolenia z dziedziny elektrofizjologii, ablacji, stymulacji serca i ICD”).

Podczas Walnego Zebrania ogłoszono również werdykt jury o przyznaniu nagród za streszczenia najlepszych prac (otrzymali je dr Dąbrowski — za badania nad stałą stymulacją pęczka Hisa, dr Dąbrowska-Kugacka — za badania nad hemodynamiką konwencjonalnych i alternatywnych stymulacji przedsionkowych, dr Małecka — za badania nad efektami *upgradingu* do stymulacji resynchronizującej pacjentów stymulowanych wcześniej w sposób konwencjonalny oraz dr Hoffmann — za badania nad ablacją częstoskurczu komorowego). Autorzy otrzymali dyplomy, a pierwszy autor głównej nagrodzonej pracy — również gwarancję bezpłatnego uczestnictwa w następnej konferencji w 2010 roku.

Wyjątkowo w tym roku została przyznana nagroda specjalna redaktorom opracowania drugiego w 2009 roku numeru „Folia Cardiologica Excerpta” (A. Kutarski, B. Małecka), poświęconego powikłaniom stymulacji i jej różnym aspektom. To unikatowe wydanie powstało na podstawie referatów wygłoszonych podczas 2 ważnych spotkań w ubiegłym roku: konferencji „Powikłania stymulacji” w Zamku w Książu i konferencji „Postępy i kontrowersje stymulacji serca” w Zamku Czocha. Autorami artykułów są osoby od lat związane z leczeniem powikłań stymulacji. Można mieć nadzieję, że ta publikacja przyczyni się w jakimś stopniu do ujednoczenia postępowania w przypadku powikłań stymulacji serca w Polsce. Wspomniany numer „Folia Cardiologica Excerpta” nieodpłatnie dostarczyło uczestnikom konferencji (obok zeszytu z programem i abstraktami) Wydawnictwo Via Medica, stając się w ten sposób jednym z jej sponsorów.

W drugiej części walnego zebrania dokonano wyborów nowych władz Sekcji Rytmu Serca PTK. Przewodniczącym został na drugą kadencję Andrzej Kutarski, a nowo wybrany Zarząd Sekcji stanowią: Michał Chudzik (Łódź) — zastępca przewodniczącego, Przemysław Mitkowski (Poznań) — sekretarz Sekcji, Paweł Dąbrowski (Zamość) — skarbnik Sekcji oraz 4 członków zarządu: Maria Trusz-Gluza (Katowice), Barbara Małecka (Kraków), Edward Koźluk (Warszawa) i Łukasz Szumowski (Warszawa).

Na zakończenie konferencji uczestnicy otrzymali certyfikaty uczestnictwa (23 punkty edukacyjne PTK przyznane Konferencji przez Komisję ds. Szkoleń i Specjalizacji PTK).

Przez wszystkie 4 dni trwania konferencji istniała możliwość zapisania się do Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Sekcji Rytmu Serca PTK.

Dzięki wspaniałej postawie trzech głównych sponsorów Konferencji (Biotronik, Medtronic oraz St. Jude Medical) udało się również i w tym roku

uniknąć pobierania opłaty konferencyjnej oraz zapewnić uczestnikom bezpłatne kolacje (pozostałe wydatki musieli, jak zawsze, ponieść sami).

Pozytywnie opinie uczestników o miejscu konferencji (bardzo sprawna i profesjonalna obsługa tak dużego spotkania, wspaniała atmosfera i wielka życzliwość) skłoniły Zarząd do rozważenia opcji, by przyszłoroczne spotkanie również odbyło się w Rytrze. Wydaje się też, że zaczyna się przyjmować pomysł nazywania corocznych konferencji Sekcji Rytmu Serca PTK — POLSTIM-em.

Andrzej Kutarski i Barbara Małacka